

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-04-23
Diarienummer: KSN-2026-00111
Kommunfullmäktige

Handläggare:
Cornelia Gustafsson

Inlämnade interpellationer till kommunfullmäktige 23 mars 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** den andra delfråga i Jonas Petersson (C) interpellation om åtgärder mot spridning av PFAS från nedlagda deponier inte får ställas, samt
2. **att** övriga inlämnade interpellationer får ställas och besvaras på kommunfullmäktiges kommande sammanträde.

Ärendet

Kommunfullmäktiges ordförande har gått igenom de inlämnade interpellationerna och lämnar här sin bedömning:

Den andra delfrågan i Jonas Petersson (C) interpellation om åtgärder mot spridning av PFAS från nedlagda deponier avser myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsområde och bör, enligt kommunallagen 5 kap. 61 §, inte få ställas.

Övriga interpellationer bedöms få ställas på kommunfullmäktiges kommande sammanträde.

Inlämnade interpellationer

- Interpellation om brister i Socialnämndens kvalitetsarbete och politisk styrning från Ehsan Nasari (C)
- Interpellation om sjukskrivningsantal inom vård- och omsorg från Evelina Solem (KD)
- Interpellation om åtgärder mot spridning av PFAS från nedlagda deponier från Jonas Petersson (C)

Interpellation från Ehsan Nasari (C) om brister i Socialnämndens kvalitetsarbete och politisk styrning

Kommunrevisionen har nyligen granskat Socialnämndens arbete med systematiskt kvalitetsarbete. Granskningen visar på flera allvarliga brister som rör såväl styrning som uppföljning och politisk insyn.

Revisionen pekar bland annat på att:

- Det saknas ett av nämnden fastställt och dokumenterat kvalitetsledningssystem enligt lagens krav.
- Det saknas dokumenterade former för riskanalyser och egenkontroller inom det systematiska kvalitetsarbetet.
- Tidsramar för hantering av avvikelser inte är tydligt fastställda.
- Systematisk uppföljning och utredning av klagomål, avvikelser och synpunkter, brister.
- Nämnden får inte löpande ta del av inkomna avvikelser och klagomål.

Detta innebär att Socialnämnden inte ges tillräckliga förutsättningar att utöva sitt ansvar för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.

Samtidigt finns erfarenheter från andra delar av kommunen, inte minst från Äldrenämnden, där bristande insyn, otydliga processer och svagt kvalitetsarbete tidigare bidragit till allvarliga problem i verksamheten. I Äldrenämnden har nu anpassade lösningar tagits fram för att förbättra kontroll och insyn. I efterhand har det blivit tydligt att ett välfungerande kvalitetsledningssystem och en aktiv politisk uppföljning är avgörande för att upptäcka och förebygga brister i tid samt utöva det ansvar som nämnderna har över verksamheten.

Det är därför anmärkningsvärt att motsvarande lärdomar inte tycks ha omsatts fullt ut i Socialnämndens arbete. Ett systematiskt kvalitetsarbete är ett lagkrav för att det ska vara på plats innan problem uppstår, inte som en reaktion i efterhand.

Uppsala behöver en socialtjänst där hög kvalitet, rättssäkerhet och transparens är självklara utgångspunkter. För att uppnå detta krävs också en internkontrollplan där ansvariga politiska organ har både insyn och kontroll över verksamheten.

Jag frågar Hanna Victoria Mörck (V):

1. Vilka lärdomar har styret dragit från tidigare brister inom exempelvis Äldrenämnden, och hur omsätts dessa konkret i styrning och uppföljning av Socialnämndens och andra nämnders verksamheter?
2. Varför har styret inte säkerställt att Socialnämnden har ett kvalitetsledningssystem och dokumenterade former för riskanalyser och egenkontroller i enlighet med lagens krav?
3. Varför har nämnden hittills inte fått ta del av löpande information om avvikelser under året, och hur kommer detta att förändras framöver?

Ehsan Nasari (C)

2026-04-21

Interpellation om sjukskrivningsantal inom vård- och omsorg

I Hjärnfondens kampanj – stresslarmet – från 2019, som jag dessutom refererat till i en tidigare interpellation, visade det sig att omkring 70 000 personer i Sverige sjukskrev sig på grund av stressrelaterad psykisk ohälsa. Nyare statistik visar att problemet inte har minskat, snarare tvärtom. Enligt Försäkringskassan har antalet stressrelaterade sjukskrivningar ökat med cirka 25 % mellan 2019–2024, en statistik som helt enkelt visar att stress fortsatt är en av de största orsakerna till sjukfrånvaro i Sverige.

Den här utvecklingen visar sig också framför allt inom vård och omsorg, exempelvis äldreomsorgen. Försäkringskassan visar att sjukskrivningstalen är som högst inom dessa yrken, speciellt bland undersköterskor. Den yrkesgrupp jag skulle säga är störst inom äldreomsorgen, och som också är den mest drabbade yrkesgruppen. Arbetsmiljön är såklart en avgörande faktor – inom äldreomsorgen är det en hög arbetsbelastning, tidspress samt en känslomässig koppling till krävande arbetsuppgifter, som ibland kan bidra till ohälsa. Enligt Socialstyrelsen har undersköterskor inom äldreomsorgen dubbelt så höga sjukskrivningstal jämfört med andra yrkesgrupper.

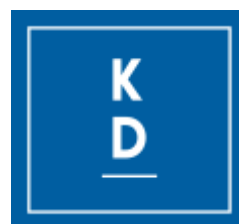
Arbetsmiljöverket lyfter också fram brister i arbetsmiljön, såsom underbemanning och begränsade möjligheter till återhämtning. För att förstå varför sjukskrivningstalen är så höga inom äldreomsorgen räcker det dock inte enbart att titta på arbetsmiljön, privatlivet spelar också en viktig roll. Enligt Försäkringskassan drabbas kvinnor i betydligt högre grad än män av stressrelaterad sjukskrivning, där många anser att kvinnor också drar ett större lass, såväl praktiskt som emotionellt inom en relation. En kombination av såväl krävande arbetsliv som privatliv kan leda till så kallad dubbel belastning.

Därför frågar jag ordförande för kommunens arbetsgivar nämnd, kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling följande frågor.

- Hur ser statistiken ut i Uppsala kommun jämfört med riket och andra jämförbara kommuner?
- Hur ser du på Uppsala kommuns roll i att minska andelen sjukskrivningsantal inom bland annat äldreomsorgen?
- Anser du att det är rätt eller fel att Uppsala kommun inte statistikför anledningen till varför man är sjukskriven inom vård och omsorgsförvaltningen?

Evelina Solem

2026-04-21



Interpellation från Jonas Petersson (C) om åtgärder mot spridning av PFAS från nedlagda deponier

PFAS är enligt Kemikalieinspektionen ett samlingsnamn för en stor och komplex ämnesgrupp av högfluorerade substanser med varierande egenskaper och bred användning i samhället. Gemensamt för alla PFAS-ämnen är att de är mycket svåra att bryta ner och vissa PFAS kan ha skadliga effekter, både för människa och miljö. Alla PFAS-ämnen är syntetiskt framställda och finns inte naturligt i miljön. Riktvärden för PFAS i dricksvatten sänktes vid årsskiftet.

I Uppsala kommuns avfallsplan KSN-2025-00528 listas ett antal nedlagda deponier. Bland de deponier som för närvarande bedöms utgöra störst risk för människans hälsa och/eller för miljön finns fem deponier — utöver den aktiva deponin Hovgården — som innehåller PFAS och där ämnet även påvisats i lakvatten som sprids till intilliggande områden. Föroeningen härrör sannolikt till största del från deponering av utbränd torv, bemängd med släckskum, efter den stora branden i Uppsala Energis torvlada 1990. Vid åtminstone en av de nedlagda deponierna, Vedyxatippen, har spridning till grannfastigheterna skett och där finns det enligt avfallsplanen ett kontrollprogram för privata dricksvattenbrunnar.

Sanering av PFAS i jord sker genom förbränning i hög temperatur, som är en energikrävande process. Enligt Naturvårdsverket är tidiga insatser för att förhindra spridning av PFAS från förorenad mark mer kostnadseffektivt än att skjuta dem på framtiden. För att skydda grund- och ytvattentäkter bör därför spridningen från PFAS-förorenade områden, även om de inte kan saneras, begränsas med barriärer så tidigt som möjligt.

Mot den bakgrunden vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling (S):

1. Har kommunen kontrollerat förekomst av PFAS i förhållande till de nya riktvärdena i privata brunnar i anslutning till övriga nedlagda deponier med PFAS-förekomst?
2. Tänker kommunen förhindra spridning av PFAS i lakvatten från deponin i Vedyxa genom att bygga någon sorts barriär?
3. Har kommunen fastställt vilken nämnd som är operativt ansvarig för arbetet med åtgärder mot spridning av PFAS från nedlagda deponier?

Jonas Petersson (C)

2026-04-16